

Το φαινόμενο της βίας

Στη φετινή σχολική χρονιά ασχοληθήκαμε στο μάθημα του project με το φαινόμενο της βίας και ειδικότερα με τη βία στις γυναίκες, τη ψυχολογική βία και τη βία στα video games. Εξετάσαμε σε βάθος τα φαινόμενα αυτά μέσα από συνεντεύξεις, άρθρα εφημερίδων, φωτογραφίες και πληροφορίες από το διαδίκτυο. Είδαμε συνολικά τη βία σε διάφορες χώρες του πλανήτη και αναλύσαμε τα ποσοστά κρουσμάτων. Καταλήξαμε σε συμπεράσματα σχετικά με τους τρόπους αντιμετώπισης, αποφυγής και πρόληψης της βίας. Συγκεντρώσαμε και βρήκαμε τα αίτια της βίας, καθώς και τον παγκόσμιο χάρτη της. Καταφέραμε να βρούμε τη νομοθεσία και φτιάξαμε ένα ενδιαφέρον κολάζ σε σχέση με τις διάφορες μορφές βίας που εμφανίζονται καθημερινά.

Με μια πρώτη ματιά, η βία αναφέρεται στις πράξεις της επιθετικότητας και της κατάχρησης που προκαλεί ή σκοπεύει να προκαλέσει τον εγκληματικό τραυματισμό ή τη ζημιά στα πρόσωπα και (σε μια μικρότερη έκταση) τα ζώα και την περιουσία. Βία ακόμα είναι ο εξαναγκασμός που γίνεται σε έναν άνθρωπο για να εκτελέσει ή να παραλείψει μια πράξη, με τη θέλησή του. Οι βασικότερες μορφές της είναι η σωματική, η ψυχολογική, η οικονομική, η λεκτική, η σεξουαλική, η ενδοοικογενειακή και η βία που εμφανίζεται στα video games. Γενικότερα, η βία με όλες της τις μορφές είναι ένα πολύ σύνηθες φαινόμενο που παρουσιάζεται και εκτός των ελληνικών συνόρων. Για να πάρουμε μια πιο γενική εικόνα σχετικά με το φαινόμενο της βίας θα μπορούσαμε να μελετήσουμε τον παγκόσμιο χάρτη:

ΠΟΣΟΣΤΑ ΝΕΑΝΙΚΗΣ
ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ
ΑΝΑ 100000 ΑΤΟΜΑ:

- 1. Ελ Σαλβαντόρ: 92,3
- 2. Κολομβία: 73,4
- 3. Βενεζουέλα: 64,2
- 4. Γουατεμάλα: 55,4
- 5. Βραζιλία: 51,6
- 15. Νότια Αμερική: 16,6
- 70. Ελλάδα: 0,5
- 76. Ιαπωνία: 0,3

ΠΟΣΟΣΤΑ ΓΕΝΙΚΗΣ
ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ
ΑΝΑ 100000
ΚΑΤΟΙΚΟΥΣ:

- 1. Ελ Σαλβαντόρ: 48,8
- 2. Κολομβία: 43,8
- 3. Βενεζουέλα: 29,5
- 4. Γουατεμάλα: 28,5

Επιπλέον, όσον αφορά την Ελλάδα και η ανταπόκριση που έχει το φαινόμενο της βίας κατά των γυναικών στη χώρα μας ισχύει ότι:

Η Ελλάδα δεν αποτελεί εξαίρεση και συμμετέχει και αυτή σε αυτό το παιχνίδι της σιωπής όσον αφορά το θέμα της βίας κατά των γυναικών. Το θέμα σπανίως φτάνει στην επιφάνεια και ακόμη πιο σπάνια οργανώνονται σχετικές δράσεις ή εκδηλώσεις ενημέρωσης, ευαισθητοποίησης και δραστηριοποίησης. Σύμφωνα με στοιχεία του Κέντρου Κοινωνικής Υποστήριξης Γυναικών (Κ.Κ.Υ.Γ.) από το Νοέμβριο του 1998 μέχρι τον περασμένο Οκτώβριο 1.061 γυναίκες ζήτησαν τη βοήθεια του Κέντρου. Οι γυναίκες που υφίστανται βία και έκαναν χρήση των υπηρεσιών του Κ.Κ.Υ.Γ. ήταν έγγαμες (σε ποσοστό 66,9%), άνεργες (55,8%), απόφοιτες Λυκείου (26,5%), ενώ ο μέσος όρος

ηλικίας τους ήταν 40,3 έτη. Το 79,4% είχε υποστεί βία από το σύζυγο ή το σύντροφό τους.

Ακόμη, τα ερωτηματολόγια που δημιουργήσαμε απαντήθηκαν από αρκετά άτομα και μέσω αυτών πήραμε μια γενική εικόνα για το πώς βλέπουν και αντιμετωπίζουν οι άνθρωποι γύρω μας το φαινόμενο της βίας. Ένα από αυτά τα ερωτηματολόγια ήταν και το εξής:

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

- Νομίζετε ότι τα περιστατικά βίας στην Ελλάδα γενικότερα βρίσκονται σε υψηλά ή σε χαμηλά επίπεδα ;
Κατά τη γνώμη μου συμβαίνουν στην Ελλάδα καθημερινά εκατοντάδες κρούσματα, άρα βρίσκονται σε υψηλά επίπεδα.
- Ποιοι κατά τη γνώμη σας μπορεί να είναι οι τρόποι αντιμετώπισης της βίας στις γυναίκες;
Η αυτοάμυνα παίζει μεγάλο ρόλο, όπως ακριβώς και οι έγκυρες καταγγελίες των θυμάτων στην αστυνομία.
- Ποια θεωρείται ότι είναι η χειρότερη μορφή βίας, η ψυχολογική βία, η βία στις γυναίκες ή στα video games;
Η ψυχολογική βία, καθώς τα σωματικά τραύματα μπορούν να ξεπεραστούν ενώ τα ψυχικά όχι.
- Έχετε υπάρξει ποτέ μάρτυρας ή θύμα σε περίπτωση ψυχολογικής βίας; *Υπήρξα μάρτυρας σε παρόμοιο περιστατικό, όταν στο χώρο εργασίας μου ο υπεύθυνος του τομέα μου απειλούσε μία συνάδελφό μου με απόλυση αν δεν τον εξυπηρετούσε γρήγορα με μια προσωπική του υπόθεση. Φυσικά η κοπέλα αναγκάστηκε να αφήσει τις υπόλοιπες εργασίες της και να ασχοληθεί για πολλές ώρες με αυτόν.*
- Μέσα από ποιους τρόπους πιστεύετε ότι μπορεί να υποστεί κάποιος ψυχολογική βία;

Μέσω της στέρησης των θεμελιωδών δικαιωμάτων.

- Έχετε παίξει ποτέ ηλεκτρονικά παιχνίδια, και αν ναι, πόσο βίαιες βρίσκετε τις εικόνες που τυχόν περιέχει;
Ναι, αλλά δεν βρήκα τις εικόνες πολύ βίαιες.
- Ποια είναι η επιρροή που ασκούν τα video games στα μικρά παιδιά;
Αρνητική και μετατρέπει τα παιδιά σε βίαιους χαρακτήρες.

Επίσης, ερευνήσαμε σαν ομάδα τις κύριες αιτίες που μπορούν να προκαλέσουν κάθε είδους βίαιη συμπεριφορά και συμπεράναμε ότι

1. η πεποίθηση ότι οι γυναίκες είναι κατώτερες και πιο αδύναμες από τους άντρες. Συγκεκριμένα στις μουσουλμανικές και γενικότερα στις χώρες της Ανατολής, η βιαιοπραγία στις γυναίκες καλύπτεται τόσο από το ίδιο το κράτος όσο από το εθιμικό δίκαιο και τη θρησκεία τους.
2. η έλλειψη σεβασμού που δείχνουν οι δράστες στα θύματά τους.
3. οι τυχόν ψυχολογικές διαταραχές που αντιμετωπίζουν οι δράστες και προέρχονται κυρίως από τα προβλήματα στην οικογένεια τους.
4. η ψυχολογική βία στον επαγγελματικό χώρο μπορεί να προέρχεται από την επιθυμία καλύτερων αποτελεσμάτων ή τον έντονο ανταγωνισμό.
5. όσον αφορά τη βία στα video games, οι εταιρείες προκειμένου να πουλήσουν, συμπεριλαμβάνουν βίαιες σκηνές ξέροντας ότι παιχνίδια τέτοιου είδους έχουν απήχηση στο κοινό.
6. η προβολή λάθος προτύπων συμπεριφοράς μέσω των μέσων μαζικής ενημέρωσης μπορεί να κάνουν τα άτομα να υιοθετήσουν βίαιη συμπεριφορά.

ΜΙΑ ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΤΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΒΙΑΣ

περιλαμβάνει τους παρακάτω νόμους:

- Νομός 3500/2006 για την αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας. Με το νόμο αυτό ποινικοποιήθηκε η κακοποίηση των γυναικών και ο συζυγικός βιασμός.
- Νόμος 1419/1984 βάσει του οποίου ορίζεται ως κακούργημα το έγκλημα του βιασμού. Με το νόμο αυτό καθιερώθηκε η αυτεπάγγελτη δίωξη για το έγκλημα του βιασμού.
- Νόμος 3064 για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων, των εγκλημάτων κατά της γενετήσιας ελευθερίας, της πορνογραφίας ανηλίκων και γενικότερα της οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής και αρωγή στα θύματα των πράξεων αυτών.

Σχετικά με τη σεξουαλική παρενόχληση στο χώρο εργασίας ψηφίστηκε το 2006 η σχετική διάταξη που περιλαμβάνεται στο 'Εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών όσον αφορά στη πρόσβαση στην απασχόληση, στην εκπαίδευση και στην επαγγελματική ανέλιξη, στους όρους και στις συνθήκες εργασίας και άλλες συναφείς διατάξεις'.

Μια μαρτυρία θύματος που υπέστη βία από τον σύντροφό της περιγράφει την κατάστασή της μετά την επίθεση με τα εξής λόγια:

«Από την τόσο απάνθρωπη κακοποίηση που είχα υποστεί, είχα λιποθυμήσει. Ξύπνησα πια την άλλη μέρα το πρωί. Ολόκληρο το πρόσωπό μου ήταν πρησμένο. Δεν ήταν η πρώτη φορά που ο σύντροφός μου με χτυπούσε ανελέητα- πολλές άλλες με είχε στείλει στο νοσοκομείο, ακόμα και με σπασμένη μύτη...

Σε αυτή τη συγκεκριμένη γυναίκα θα δίναμε ορισμένες συμβουλές για το πως πρέπει να κινηθεί. Πρώτον, πρέπει να απευθυνθείς στο πλησιέστερο αστυνομικό τμήμα για να κάνεις μήνυση κατά του δράστη. Έπειτα, θα προβείς στον ιατροδικαστή για τις κατάλληλες εξετάσεις, έτσι ώστε να αποδειχθεί η ενοχή του δράστη σύμφωνα με το νόμο 1419/1984 βάσει του οποίου ορίζεται ως κακούργημα το έγκλημα του βιασμού. Στη συνέχεια, αφού ολοκληρωθούν οι δικαστικές ενέργειες χρήσιμο θα ήταν

να συμβουλευτείς ένα ψυχολόγο, για να ξεπεράσεις αυτή την δυσάρεστη εμπειρία. Επίσης, αν έχεις ελεύθερο χρόνο θα μπορούσες να παρακολουθήσεις μαθήματα αυτοάμυνας, ώστε σε τυχόν ανάλογη περίπτωση να έχεις τη δυνατότητα να υπερασπιστείς τον εαυτό σου.

Σαν ομάδα συντάξαμε 2 παραγράφους στις οποίες καταγράφονται οι απόψεις μας για τους τρόπους αντιμετώπισης και τα μέτρα πρόληψης όσον αφορά τη βία στις γυναίκες:

ΤΡΟΠΟΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ

Τα θύματα τις περισσότερες φορές στο φαινόμενο αυτό είναι γυναίκες με αδύναμους χαρακτήρες και χαμηλή αυτοπεποίθηση. Επομένως, οι τρόποι αντιμετώπισης είναι για αρχή η απόκτηση ανεξαρτησίας των γυναικών, πιθανόν με το να προσληφθούν σε κάποια δουλειά που να τους ταιριάζει, αφού όταν κάποιος είναι ανεξάρτητος διεκδικεί τα δικαιώματά του πιο σθεναρά. Οι γυναίκες, ακόμη, πρέπει να είναι ενημερωμένες κατάλληλα για το ποσό των περιστατικών του φαινομένου αυτού και να λάβουν δραστικά μέτρα, όπως η άμεση καταγγελία στην αστυνομία. Επιπλέον, οι γυναίκες χρειάζεται να αναπτύξουν την αυτοεκτίμηση και τον αυτοσεβασμό τους μέσω συνεδριών με κάποιον ειδικό και να καταλάβουν πως δεν δικαιούνται να πέφτουν θύματα εκμετάλλευσης.

ΜΕΤΡΑ ΠΡΟΛΗΨΗΣ

Η βία στις γυναίκες είναι ένα πολύ άσχημο αλλά συχνό φαινόμενο και σίγουρα είναι αναγκαίο να ληφθούν δραστικά μέτρα για την πρόληψή του που θα βοηθήσουν όμως και στην εξάλειψή του. Πιθανά μέτρα θα μπορούσαν να ήταν η ποινή που επιβάλλεται στο δράστη να έχει περισσότερες κυρώσεις, να παρέχεται χρηματική υποστήριξη στις κακοποιημένες γυναίκες, η αύξηση των οργανισμών που προσφέρουν άσυλο και υποστήριξη σε ανάλογες περιπτώσεις και τέλος να λαμβάνονται περιοριστικά μέτρα από την πρώτη ένδειξη κακοποίησης.

Μέσα από αυτήν την ομαδική εργασία όλοι σαν μέλη της ομάδας μάθαμε πώς να λειτουργούμε με οργάνωση, αλληλοβοήθεια και σεβασμός ως προς τις απόψεις των υπολοίπων αλλά και να συνεργαζόμαστε αρμονικά.

Πιστεύουμε πως ωφεληθήκαμε αρκετά σχετικά με τη συμπεριφορά μας από την εκτενή έρευνα που πραγματοποιήσαμε και τελικά τα συμπεράσματα στα οποία καταλήξαμε μετά από την ομαδική εργασία και έρευνα μας είναι τα παρακάτω:

1. Η Ελλάδα κατέχει μικρό ποσοστό βίας συγκριτικά με τις υπόλοιπες χώρες του κόσμου.
2. Δεν πρέπει να ενισχύουμε το φαινόμενο της βίας λόγω των σοβαρών επιπτώσεων στην υγεία, τη ψυχολογία και τη συμπεριφορά του θύματος αλλά και του δράστη.
3. Η Ελληνική νομοθεσία αντιμετωπίζει τη βία στις γυναίκες ως έγκλημα και διώκεται ποινικά.
4. Παρόλο που έχουν γίνει πολλές προσπάθειες να καταπολεμηθεί η βία κατά των γυναικών στις μουσουλμανικές χώρες επικρατεί όλο και πιο συχνά για ανούσιους λόγους.
5. Ψυχολογική βία ασκείται και μέσα στην οικογένεια, αλλά κυρίως στον εργασιακό χώρο και ειδικότερα σε εργαζόμενες γυναίκες.
6. Το ποσοστό βίας στις εργαζόμενες γυναίκες είναι τριπλάσιο απ' ότι στους άντρες.
7. Οι περισσότερες κακοποιημένες δειλιάζουν να καταγγείλουν τους δράστες τους, ενώ γνωρίζουν πως αυτή η πράξη θα επαναληφθεί.
8. Η βία κατά των γυναικών αποτελεί τη χειρότερη μορφή βίας γιατί συνδυάζει ψυχολογική, σωματική και σεξουαλική κακοποίηση.

ΟΜΑΔΑ : ΕΛΕΝΗ ΝΤΕΡΒΙΣΗ,
ΜΑΡΙΑ ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ,
ΧΡΥΣΑ ΠΑΠΠΑ, ΦΩΤΕΙΝΗ
ΠΕΡΓΑΝΤΗ, ΑΡΗΣ ΚΟΥΦΟ, ΑΝΤΩΝΗΣ
ΛΕΚΚΑΣ, ΣΤΑΘΗΣ ΠΑΝΤΟΣ.